

SC

SARDAR PATEL UNIVERSITY
M. Ed. Ist Semester (NC) EXAMINATION
2016

Wednesday, 13th April
10.30 a.m. to 1.30 p.m.

PE01CMD201 - Psychology of Learning and Human Development

Maximum Marks : 60

- Q-1 Answer any **Five** in brief. [15]
1. What is meaningful learning according to Asube ?
  2. Why do we need to integrate different areas of human development ?
  3. Explain Roger's ideas on development of a person.
  4. Present the syntax of jurisprudence inquiry model.
  5. How can use information processing theory for developing lesson-plan format ?
  6. Why should we study development psychology ?
- Q-2 Discuss Bandura's contribution to psychology of learning focus on : [10]
- (a) Theory of Social learning
  - (b) Application of Bandura's theory to teaching-learning
- OR**
- Q.2 What are the three basic domains of learning ? Explain the concept of each domain and state learning outcomes in any two domains. [10]
- Q.3 Write short notes on any **Two** [10]
1. Kohlberg's Theory of Moral Development.
  2. Difference between Growth and Development
  3. Discovery Learning (Bruner)
- Q.4 Answer any **Five** in brief [15]
1. What is learning according to behaviourist psychologists ?
  2. Explain last three steps in Patanjali's Ashtang yog.
  3. What is the difference between a Sattvik and a Rajsik person ?
  4. What does Hull include in stimulation ?
  5. Describe any one stage of cognitive development as given by piaget.
  6. Explain the concept operant conditioning.
- Q.5 What is constructivist approach to learning and teaching ? [10]
 Mention Vigotsky's contribution to this approach, in detail.
- OR**
- Q.5 "Indian theory of Panchkosh is a perfect theory for holistic development." Justify this statement focusing on : [10]
- (a) Description of Panchkosh
  - (b) Activities for developing Panchkosh
- Q.6 Write short notes on any **Two**. [10]
1. Gestalt view of learning.
  2. Gagne's Hierarchy of Learning outcomes.
  3. Buddha's Ashtang Marg as a Plan for Human Development.

ગુજરાતી અનુવાદ

- પ્ર.૧ નીચેનામાંથી કોઈપણ પાંચના સંક્ષિપ્તમાં ઉત્તર આપો. (૧૫)
૧. આસુબેલના મતાનુસાર અર્થપૂર્ણ અધ્યયન એટલે શું ?
  ૨. માનવ વિકાસનાં વિભિન્ન ક્ષેત્રોનું અધ્યયન કરવાની જરૂર છે ?
  ૩. વ્યક્તિ વિકાસ અંગેના રોજર્સના વિચારો સ્પષ્ટ કરો.
  ૪. ન્યાયિક પૃષ્ઠા પ્રતિમાનની સંરચના રજૂ કરો.
  ૫. માહિતી પ્રક્રિયા સિદ્ધાંતનો ઉપયોગ પાઠ-આયોજનનું માળખું રચવામાં કઈ રીતે કામ આવે ?
  ૬. વિકાસાત્મક મનોવિજ્ઞાનનો અભ્યાસ આપણે શામાટે કરવો જોઈએ ?
- પ્ર.૨ અધ્યયન મનોવિજ્ઞાનમાં બાંધુરાએ કરેલું પ્રદાન ચર્ચો. નીચેના મુદ્દાઓ લક્ષમાં લો : (૧૦)
- (અ) સામાજિક અધ્યયન સિદ્ધાંત
(બ) અધ્યયન-અધ્યાપન પ્રક્રિયામાં બાંધુરાના સિદ્ધાંતનો વિનિયોગ
- અથવા**
- પ્ર.૨ અધ્યયનનાં ત્રણ મૂળભૂત ક્ષેત્રો ક્યાં છે ? પ્રત્યેક ક્ષેત્રની વિભાવના સ્પષ્ટ કરી કોઈપણ બે ક્ષેત્રોમાંની અધ્યયન નીપજ જણાવો. (૧૦)
- પ્ર.૩ નીચેનામાંથી ગમે તે બે પર ટૂંકનોંધ લખો. (૧૦)
૧. નૈતિક વિકાસ અંગેનો કોહલબર્ગનો સિદ્ધાંત
  ૨. વૃદ્ધિ અને વિકાસ વચ્ચેનો તફાવત
  ૩. શોધ અધ્યયન (બૂનર)
- પ્ર.૪ નીચેનામાંથી કોઈપણ પાંચના સંક્ષિપ્તમાં ઉત્તર આપો. (૧૫)
૧. વર્તનવાદી મનોવિજ્ઞાનીઓ અનુસાર અધ્યયન એટલે શું ?
  ૨. પતંજલિના અષ્ટાંગ યોગના છેદા ત્રણ સોપાનો સમજાવો.
  ૩. સાત્ત્વિક અને રાજસિક વ્યક્તિનાં લક્ષણોમાં શો તફાવત હોય ?
  ૪. ઉદ્દીપકમાં હલ શાનો સમાવેશ કરે છે ?
  ૫. પિયાજે એ સમજાવેલા બોધાત્મક વિકાસના કોઈપણ એક તબક્કાનું વર્ણન કરો.
- પ્ર.૫ અધ્યયન-અધ્યાપનનો સંરચનાવાદી અભિગમ કેવો છે ? આ અભિગમમાં વિગોસ્કીએ કરેલાં પ્રદાનની સવિસ્તર ચર્ચા કરો. (૧૦)
- અથવા**
- પ્ર.૫ “પંચકોશ અંગેનો ભારતીય સિદ્ધાંત સમગ્રલક્ષી વિકાસ માટેનો સંપૂર્ણ સિદ્ધાંત છે.” આ વિધાનની સાર્થકતા નીચેના મુદ્દાના આધારે સ્થાપિત કરો : (૧૦)
- (અ) પંચકોશનું વર્ણન (બ) પંચકોશ વિકાસ માટેની પ્રવૃત્તિઓ
- પ્ર.૬ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે વિશે ટૂંકનોંધ લખો. (૧૦)
૧. અધ્યયન અંગેનો ગેસ્ટાલ્ટ દષ્ટિકોણ.
  ૨. ગેનેએ આપેલી અધ્યયન નીપજોની શ્રેણી.
  ૩. માનવ-વિકાસની યોજના તરીકે બુદ્ધનો અષ્ટાંગ માર્ગ.

